

jeho proti vyřízení jmenovaného presidia ze dne 6. září 1922, jímž předložení oné stížnosti nejvyššímu soudu bylo odepřeno.

Čís. 1909.

Státní smlouvy bývalého Rakouska (na př. státní smlouva s Francií ze dne 11. prosince 1866, čís. 168 ř. z. o projednávání pozůstalostí), neplatí pro Československou republiku.

Postupu, předepsaného pro projednávání pozůstalostí po Francouzích šem 23 nesp. říz. (sdělení ministerstva spravedlnosti čís. 50 Věstníku čís. 5/1921), dlužno šetřiti bez ohledu k tomu, zda zůstavitel zemřel ve Francii či v tuzemsku.

Soudu jest se omeziti na opatření dle §§ 137 až 139 nesp. řízení, jde-li o pozůstalost Francouze zemřelého ve Francii. Pokud může spolupůsobiti notář.

(Rozh. ze dne 10. října 1922, R II 393/22.)

Po Francouzi, zemřevším ve Francii, zůstala v tuzemsku movitá pozůstalost, již pozůstalostní soud odevzdal notáři jako soudnímu komisaři. by ji projednal dle § 137—139 nesp. říz. Rekursní soud nařídil prvému soudu, by vzal na vědomí žádost za zřízení inventáře o jmění zůstavitelovu, nalézajícím se v tuzemsku, vyrozuměl o tom francouzský konsulát za účelem pořízení inventáře jakož i zahájení dalších opatření, na těchto opatřeních se zúčastnil jen dle státní smlouvy ze dne 11. prosince 1866, čís. 168 ř. zák., a obmezil se na úkony naznačené v §§ 23 a 137—139 nesp. říz. **Důvody:** Tuzemské soudy nemají se vměšovati do projednávání movité pozůstalosti francouzského státního občana, ježto dle státní smlouvy uzavřené s Francií dne 11. prosince 1866, čís. 68 ř. zák. jest rozhodovati o dědických nárocích na movité jmění, jež bylo zůstaveno v jednom z obou států příslušníkem druhého státu, soudy nebo jinými příslušnými úřady státu, jemuž náležel zůstavitel a dle zákonů tohoto státu (čl. 2). Místní úřad má úmrtí ihned oznámiti nejbližšímu konsulovi, jestliže o něm dříve zvěděl, a naopak (čl. 3), a konsulát jest oprávněn postupně zapečetiti jmění, předsevzítí inventuru, naříditi veřejnou dražbu ba i likvidovati movitou pozůstalost. Ježto zůstavitel byl francouzským státním občanem, nemohou tuzemské soudy projednávati pozůstalost, nýbrž jest se jim pouze zúčastniti v mezích, stanovených zmíněnou státní smlouvou na opatřeních konsulárních úřadů a dle §§ 23 a 137—139 nesp. říz. učiniti před vydáním pozůstalosti do ciziny opatření ve prospěch tuzemských nebo v tuzemsku se zdržujících dědiců, odkazovníků a pozůstalostních věřitelů. Francouzský konsul jest jmenovitě oprávněn pořídití inventář tuzemského movitého jmění zůstavitelova a pozvati tuzemský soud k zúčastnění se úkonu.

Nejvyšší soud změnil usnesení rekursního soudu v ten smysl, že zamítl stížnost do usnesení prvního soudu.

Důvody:

Na omylu je rekursní soud, má-li za to, že státní smlouva ze dne 11. prosince 1866, čís. 168 ř. zák. uzavřená mezi Francií a býv. Ra-

kouskem platí i pro republiku Československou, neboť tato jest stát jiný než býv. Rakousko a smlouvy zásadně platí jen mezi smluvníky. Proto zákon ze dne 28. října 1918, čís. 11 sb. z. a n. předpisuje také jen, že v platnosti zůstávají všechny posavadní zákony a nařízení, o smlouvách státních však se nezmiňuje, proto že i kdyby závaznost jich pro náš stát byl uznati chtěl, nedocílil by platnosti jejich přece podobným jednostranným výrokem, ježto by se vyhledávalo, též souhlasu druhé strany, zde tedy republiky francouzské. Arci v mírových smlouvách poznačuje se mezi jinými i náš stát vůči býv. Rakousku jako stát nástupní, ale to neznačí, že jest všude ve všem jeho právním nástupcem, nýbrž jen potud, pokud to mírové smlouvy ustanovují, jako zvláště ohledně území a jiného majetku, kdežto ohledně převzetí státních smluv není v nich žádného opatření. Dle toho tedy dlužno věc řešiti pouze dle předpisů § 23 nesp. říz., dle něhož příslušnost k projednávání pozůstalosti cizincovy řídí se zásadou reciprocity. Jak jdou francouzské úřady v takových případech před se, udáno jest ve sdělení ministerstva spravedlnosti čís. 50 Věstníku čís. 5 pro r. 1921. Dle toho nenastane-li výjimka v tomto sdělení uvedená (»leč, že by«), bude projednání pozůstalosti, o niž jde, přenechati francouzským úřadům a omeziti se na opatření dle §§ 137—139 nesp. říz., jak to § 23 téhož patentu předpisuje. Ovšem sdělení vyjadřuje se tak, jakoby se jednalo jen o případ, že zůstavitel zemřel ve Francii, vice versa tedy v Československu. Avšak přenechávají-li francouzské soudy projednávání soudum vlasti zůstavitelovy, když zemřel ve Francii, jen když tam neměl řádné bydliště, platí to ještě tím spíše, když tam ani nezemřel, a reciprokně platí to tedy, třebaž zůstavitel nezemřel v Československu, jak tomu v tomto případě. K tomu doložiti dlužno toto: Dědic žádal, aby se předešlo dle shora citované státní smlouvy z r. 1866 a inventura pozůstalosti přenechala se francouzskému konsulátu, prvý soudce pak dodal spis notáři jako soudnímu komisaři k »řízení dle § 137—139 nesp. říz.«, jichž ovšem soud vždy dbáti musí, i když projednání přenechá cizozemskému soudu. Jmenovaný dědic pak podal stížnost, jakoby soudce byl odstoupil spis notáři k sepsání inventáře, a v tom smyslu ji také rekursní soud vyřídil, nařizuje přenechání inventury konsulovi. Notář pak podává dovolací stížnost, žádaje, aby uznáno bylo, že k sepsání inventury povolán jest on. Prvý soudce nepochybil tedy nijak, když se řídití chce dle §§ 137—139 nesp. pat., ač zůstává otázkou, mohl-li přenechati notáři celé to řízení, tedy nejen vyrozumění těch kterých případných účastníků (§ 139), ale i rozhodování (§§ 137, 138), pokud ho třeba bude (čl. IX. zák. ze dne 1. dubna 1921, čís. 161 sb. z. a n. ve srovnání s § 183 lit. a) not. řádu ze dne 21. května 1855, čís. 94 ř. zák. zachovaným v platnosti dle čl. II. úv. zák. k platnému not. řádu z roku 1871), avšak proti tomu stížnost nečelila, těžisko její spočívalo v návrhu, aby francouzský konsul o pozůstalosti vyrozuměn byl, by i n v e n t u r u předsevzal. Takové opatření ale, když řečená státní smlouva zde neplatí, nebylo věci soudce, musí to býti přenecháno francouzským úřadům samým, co zařídí. Zákon náš krom zmíněných předpisů §§ 137—139 nesp. říz. nemá žádných ustanovení o tom, co soud náš zaříditi má, jde-li o cizozemskou pozůstalost, jejíž projednání zdejšími soudům nepřísluší. Z předpisu § 23 nesp. říz., že projednání má přenechati příslušnému cizozemskému úřadu, dalo by se jen vyvoditi, že se má náš soud postarati, aby příslušný cizo-

zemský úřad obdržel o pozůstalosti vědomost, což i stížnost žádala v ten rozum, by uvědoměn byl konsul francouzský. Takové opatření však prvý soudce neučinil, uloživ notáři, aby konsula vyrozuměl. Měl tedy rekursní soud stížnost zamítnouti. Jestliže pak nyní notář žádá nejen, aby rozhodnutí rekursního soudu bylo zrušeno, správně změněno, nýbrž aby uznáno, bylo, že k inventuře povolán jest on, překročuje rovněž meze, žádaje, aby mu svěřen byl úkon, jež nařizovati našemu soudu vůbec nepřísluší.

Čís. 1910.

Nařízení vlády republiky Československé ze dne 28. listopadu 1919, čís. 644 sb. z. a n., o obchodu cizími platidly.

Nikoliv již o sobě prodej a koupě neb opatření si cizozemských platidel u oprávněné banky, nýbrž teprve nakládání s nimi k účelům, dle nařízení nepřipustným, jest zakázáno.

(Rozh. ze dne 10. října 1922, Rv II 341/22.)

Žalovaný koupil od žalující banky marky a přijal na krytí kupní ceny směnku. Proti platebnímu příkazu na zaplacení směnky té namítl žalovaný mimo jiné, že dluh, směnkou krytý, jest nežalovatelným, ježto šlo o obchod diferenční a mimo to neplatný vzhledem k nařízení ze dne 28. listopadu 1919, čís. 644 sb. z. a n. Směnečný platební příkaz byl ponechán v platnosti soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

d ů v o d ů:

V první řadě jde o otázku, bylo-li právní jednání, podle něhož žalovaný počátkem května 1921 koupil prostřednictvím Viktora F-a od žalující banky 100.000 M, dovolené či ne. Žalovaný namítal v řízení před prvou stolicí mezi jiným též, že šlo při této koupi jen o diferenční obchod. Této námítce však žalovaný v dovolání již neuplatňuje a dovozuje nedovolenost a neplatnost tohoto právního jednání jen z nařízení vlády republiky Československé ze dne 28. listopadu 1919, čís. 644 sb. z. a n. o částečném uvolnění obchodu s cizími platidly. Podle § 2 tohoto nařízení smějí oprávněné banky cizozemská platidla volně kupovati, směřovati, v zástavu bráti, půjčkou nebo na úvěr získávati. § 3 téhož nařízení, jednající o dovolených obchodech, praví, že *disposice* cizozemskými platidly smí se díti jen k účelům podle tohoto nařízení přípustným a § 4 ustanovuje, že do ciziny smějí oprávněné banky *nakládati* cizozemskými valutami pouze k účelům nákupu a dovozu zboží z ciziny, kdežto *disposice* k jiným účelům jsou dovoleny jen se svolením bankovního úřadu. Jest zajisté nápadné, že nařízení v těchto paragrafech mluví ve směr jen o »*disposici*«, »*nakládání*« s cizozemskými valutami, nikoli o jejich prodeji. Poněvadž se oba pojmy »*disposice*« a »*prodej*« úplně nekryjí, nutno máti za to, že tu bylo slova »*disposice*« užito úmyslně, aby bylo vyznačeno, že ne již prodej a koupě neb opatření cizozemských platidel u oprávněné banky, nýbrž teprve nakládání s nimi k účelům podle tohoto nařízení nepřipustným, jest zakázáno. Dovolatel nyní vykládá slovo